

A l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s

framställning till Alands landsting med förslag till

N:o 21/1947. landskapslag angående åtgärder inom landskapet Aland
för främjande av sjöfarten.

Enligt 12 § i lagen den 28 juli 1944 äger skattskyldig, som efter den 1 januari 1944 låtit bygga eller från utlandet anskaffat fartyg med en dräktighet av minst nitton registerton, från sina seglationsinkomster såväl vid stats- som kommunalbeskattningen avdraga det belopp, som i den skattskyldiges bokföring avskrivits såsom värdeminskning. Sedan avskrivningen fortskridit så långt, att fartygets värde nedskrivits till etthundrafemtio procent av det värde, som fartyget borde anses hava haft enligt den prisnivå, som var rådande den 31 augusti 1939, tillåtes icke större avskrivning, än vad i allmän skattelagstiftning medgives beträffande värdeminskningar. Förenämnda rätt till avdrag tillkommer även skattskyldig, då avtal om anskaffning av fartyg träffats. Lagen är av temporär natur. Den var ursprungligen avsedd att gälla till utgången av 1947, men förlängdes genom lagändringen den 26 juni 1947 att gälla till utgången av 1952 med sådant tillägg, att bl.a. stadgandet i förenämnda 12 § skall gälla även efter 1952 beträffande sådant fartyg, som anskaffats under lagens giltighetstid.

Vid kommunalbeskattningen i landskapets kommuner har förenämnda rätt till avdrag icke kunnat komma ifråga, då någon landskapslagstiftning i ämnet ej finnes. Uti skrivelse, daterad den 16 september 1947, har Ålands Redarförening r.f. till landskapsnämnden gjort framställning därom, att förslag till landskapslagstiftning angående ovannämnda rätt till avdrag vid kommunalbeskattningen i landskapets kommuner måtte ingivas till landstinget samt uttalat hoppningen, att den blivande landskapslagen finge retroaktiv verkan från innevarande års början. Uti skrivelse av den 8 oktober 1947 har Stadsfullmäktige i Mariehamn biträtt Ålands Redarförening r.f.s framställning. Landskapsnämnden tager sig friheten här avskriva Stadsfullmäktiges beredningsutskotts till fullmäktige ingivna betänkande i ärendet.

"I den av Ålands Redarförening åberopade rikslagen finnes i riksen redan angivet, att densamma tillkommit "för främjande av sjöfarten". De svåra förluster, som landets handelsflotta led under det senaste världskriget, är således grundorsaken till lagens tillkomst och syftet är att genom beviljande av skattelättnader i form av rätt betydande avdrag på seglationsinkomsterna uppmuntra redarierna att bygga eller genom köp från utlandet anskaffa tonnage

och på så sätt utfylla luckorna i handelsflottan. Att märka är nämligen att jämlikt 12 § i mernämnda rikslag rätt till avskrivning tillkommer blott sådana skattskyldiga, vilka äga fartyg som efter den 1 januari 1944 byggts eller inköpts utifrån. Skattelättnaden kommer således icke att gälla alla rederier, utan blott dem som efter sagda tidpunkt gjort nyförvärv. Beträffande avskrivningarna har bestämts, att då dessa fortskridit så långt, att fartygets värde nedskrivits till 150 % av 1939 års beräknade värde, få större avskrivningar än i allmän skattelagstiftning medgivna värdeminskningar icke mera företagas.

Det säger sig självt, att motsvarande skattelättnader vid kommunaltaxeringen i Mariehamn komma under de närmaste åren att lämna tydliga spår i stadens skattepolitik. Sjöfartsnäringen har sedan gammalt varit en god skattebetalare och med uppsvinget har stadens rederier i allt större utsträckning tillfört stadskassan betydande skatteinkomster. Sålunda beräknades vid taxeringen senaste år, att denna skattebetalargrupp tillsköt 25-30 % av hela kommunala inkomstskatten. För en således utpräglad sjöfartsstad som Mariehamn, kommer de minskade inkomsterna från denna näringsgren att bli mycket kännbara för övriga skattebetalare.

460
Det kan emellertid icke förnekas, att den åländska handelsflot-

tan i minst samma utsträckning som den fastländska fick vidkännas

kännbara förluster. Ingen framsynt medborgare i staden vill därför

begränsa möjligheterna för utövarna av rederiverksamheten att få

sjöfarten i full blomstring, icke blott staden utan även hela land-

skapet till nytta och gagn. I varje fall böra våra rederier ha mö-

jlighet att arbeta under samma förutsättningar som de fastländska

rederierna och för all vid sjöfarten bunden personal.

Man måste även förutsätta, att inkomsterna från beskattningen

av sjöfartsnäringen icke helt kommer att utebli. Kvar stå alla de

rederiföretag, som icke falla under ovan relaterade 12 §, och in-

komster i form av dividender och sjömanshyra komma givetvis att

kvarstå i minst samma utsträckning som förut. Olyckligtvis står

staden just nu i beråd att förverkliga ett rätt omfattande nybyg-

nadsprogram. Ett finansierande härav blir nu knappast möjligt

genom att uttaxera medel av skattebetalarna, varför staden i mån

av möjlighet får ty sig till att upptaga lån och i framtiden bör

betala desamma då ökade inkomster från sjöfarten åter är att påräk-

na.

Utskottet har även tagit under övervägande att föreslå en kort

re giltighetstid för den tilltänkta lagen. Detta torde dock knap-

past hava åsyftad verkan, då man gått in för att jämställa rederier-

na i staden med de fastländska. Tvärtom komme en kort giltighetstid

med åtföljande prolongering att enbart skapa osäkerhet och motverka

lagstiftarnas ursprungliga syfte med lagens tillkomst.

Med återhämtande av det ovananförda får utskottet därför vördsam-

mast föreslå

att Fullmäktige i avseende å eget utlåtande

över Ålands Redarförenings r.f. framställning

ville förorda frågans lösning i skattelagstift-

ningsväg i enlighet, med vad därom i riket är

gällande.

Mariehamn den 2 oktober 1947.

Georg Sundman.

Nils Dahlman."

Landskapsnämnden har upptagit framställningen till allvarsam om-

prövning och anser, att en brist i landskapslagstiftningen i förbe-

rört avseende ogensägligen föreligger. Visserligen kommer under de

närmaste åren en avsevärd minskning att drabba skatteunderlaget ge-

nom rätten till förenämnda avdrag icke blott i Mariehamn utan även någ-

ra landskommuner bl.a. Föglö, men landskapets redare kunna å andra sidan ej förnekas möjlighet till verksamhet under något så när samma förutsättningar som deras fastländska kolleger. Då likväl redarna i landskapet under en följd av år haft den förmånen att vid kommunalbeskattningen få avdraga erlagda statsskatter, vilket redarna i riket icke fått göra, har landskapsnämnden ansett sig böra stanna vid att avskrivningen enligt denna undantagslagstiftning bör upphöra, då fartygets värde nedgått till trehundra procent av det värde, som fartyget borde anses haft enligt den prisnivå, som var rådande den 31 augusti 1939. I rikslagstiftningen är procenten fastställd till etthundrafemtio. För att icke någon medborgare^{-grupp} eller enskild person skall kunna helt undandraga sig skatt till kommunen, vilket i förvarande fall kan tänkas såsom en möjlighet, och vilket ju vore ett avsteg från principen om varje medborgares skyldighet att genom påförd och erlagd skatt bidra till hemkommunens utveckling och förkovran, har landskapsnämnden velat i denna undantagslag tillförsäkra skattemyndigheterna rätt till omfångstaxering och i förslaget införa stadgande därom.

Önskemålet om att landskapslagen skulle givas retroaktiv verkan från innevarande års början har landskapsnämnden icke ansett sig

kunna gå med på, och detta av praktiska skäl. Förrän den av Landstinget antagna landskapslagen hunnit bli va vederbörligen publicerad, vilket utgör en absolut förutsättning för dess tillämpning, har kommunaltaxeringen i många kommuner säkerligen redan slutförts, varför förfarandet icke i hela landskapet vid kommunaltaxeringen skulle bli enhetligt.

Hänvisande till förestående får landskapsnämnden vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående åtgärder inom landskapet Åland för främjande av sjöfarten.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående åtgärder inom landskapet Åland för främjande av sjöfarten.

1. §.

Den skattskyldige är vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland berättigad att för fartyg med en dräktighet av minst nitton registerton, vilket efter den 1 januari 1944 byggts eller inköpts från utlandet, på grund av värdeminskning från sina seglationsinkomster avdraga det belopp, som i den skattskyldiges bokföring av-

skrivits såsom sådan värdeminskning, likväl icke till större belopp
än i allmän skattelagstiftning medgivna värdeminskningar, då farty-
gets värde nedgått till trehundra procent av det värde, som fartyget
borde anses hava haft enligt den prisnivå, som var rådande den 31
augusti 1939.

ovan i 1 mom. avsedd rättighet må tillkomma skattskyldig, då av-
tal över anskaffande av fartyg träffats.

2 §.

Vad i riket föreskrivits eller varder föreskrivet beträffande
när fartyg anses vara byggt efter den 1 januari 1944 samt därom,
vilket värde fartyget borde anses hava haft enligt den prisnivå, som
var rådande den 31 augusti 1939, gälla vid tillämpningen av denna
landskapslag.

3 §.

Skulle, efter det avskrivning gjorts såsom i 1 § är stadgat, in-
gen eller blott ringa beskattningsbar inkomst återstå, kan taxering
nämnden efter sorgfälligt övervägande av alla omständigheter pröv-
ningsvis påföra den skattskyldige kommunalskatt såsom i den allmänna
skattelagstiftningen säges.

4 §.

Denna landskapslag är gällande till och med den 31 december 1952,
dock så att den även därefter skall äga tillämpning på fartyg, som
anskaffats under dess giltighetstid.

Mariehamn den 12 november 1947.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom
Ch. Stormbom.